

Tisková zpráva

Názory veřejnosti na členství České republiky v Evropské unii – duben 2017

- ⊕ Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii vyjadřuje téměř třetina českých občanů (32 %).
- ⊕ Z časového srovnání plyne, že oproti šetření realizovanému před rokem vzrostl podíl českých občanů spokojených s členstvím naší země v EU o 7 procentních bodů.
- ⊕ Přibližně třetina občanů (33 %) pociťuje hrdost v souvislosti se svým evropským občanstvím a téměř tři pětiny (57 %) obyvatel se cítí být nejen občany České republiky, ale také Evropské unie.
- ⊕ Tři pětiny českých občanů (60 %) se domnívají, že Česká republika má být členem Evropské unie.
- ⊕ V porovnání se situací před rokem vyjádřilo názor, že máme být součástí EU, o 9 procentních bodů více respondentů.

Zpracovala: Naděžda Čadová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 588; e-mail: cvvm@soc.cas.cz

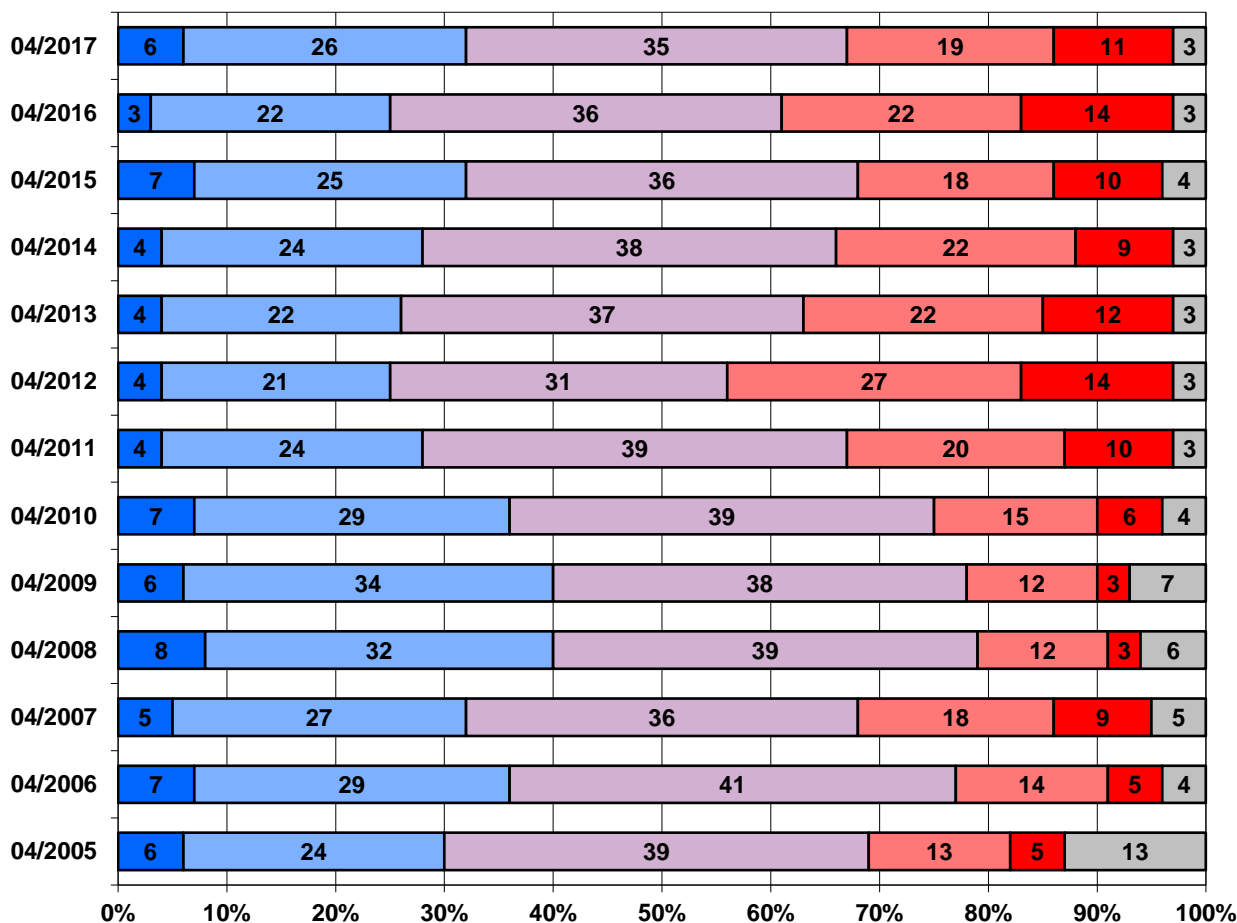

V dubnu 2017 bylo v pravidelném šetření CVVM Naše společnost zkoumáno téma postojů české veřejnosti k Evropské unii. Konkrétně byla zjišťována spokojenost českých občanů s členstvím v Evropské unii, postoje k evropskému občanství a názory na to, zda má být Česká republika členem Evropské unie.

Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii vyjadřuje téměř třetina českých občanů (32 %), přičemž pouze 6 % se cítí být „rozhodně spokojeno“ a 26 % je „spíše spokojeno“. Neutrální postoj „ani spokojen, ani nespokojen“ zastává více než třetina (35 %) českých občanů a necelá třetina dotázaných (30 %) je nespokojena, v tom 19 % je „spíše nespokojeno“ a „11 % je „rozhodně nespokojeno“. Zbylá 3 % dotázaných se k položené otázce nedokázala vyjádřit. Podíly českých občanů, kteří jsou s členstvím naší země v EU spokojeni i nespokojeni, jsou tak téměř vyrovnané, na rozdíl od loňského roku, kdy podíl nespokojených významně převažoval.

Z časového srovnání plyne, že oproti šetření realizovanému před rokem (duben 2016) vzrostl podíl českých občanů spokojených s členstvím naší země v EU o 7 procentních bodů. Aktuální spokojenost je tak srovnatelná s rokem 2015. Naopak podíl nespokojených významně poklesl, a to o 6 procentních bodů.

Graf 1. Spokojenost s členstvím ČR v Evropské unii¹

■ velmi spokojen ■ spíše spokojen ■ ani spokojen, ani nespokojen ■ spíše nespokojen ■ velmi nespokojen ■ neví

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 13. 4. 2017, 1033 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

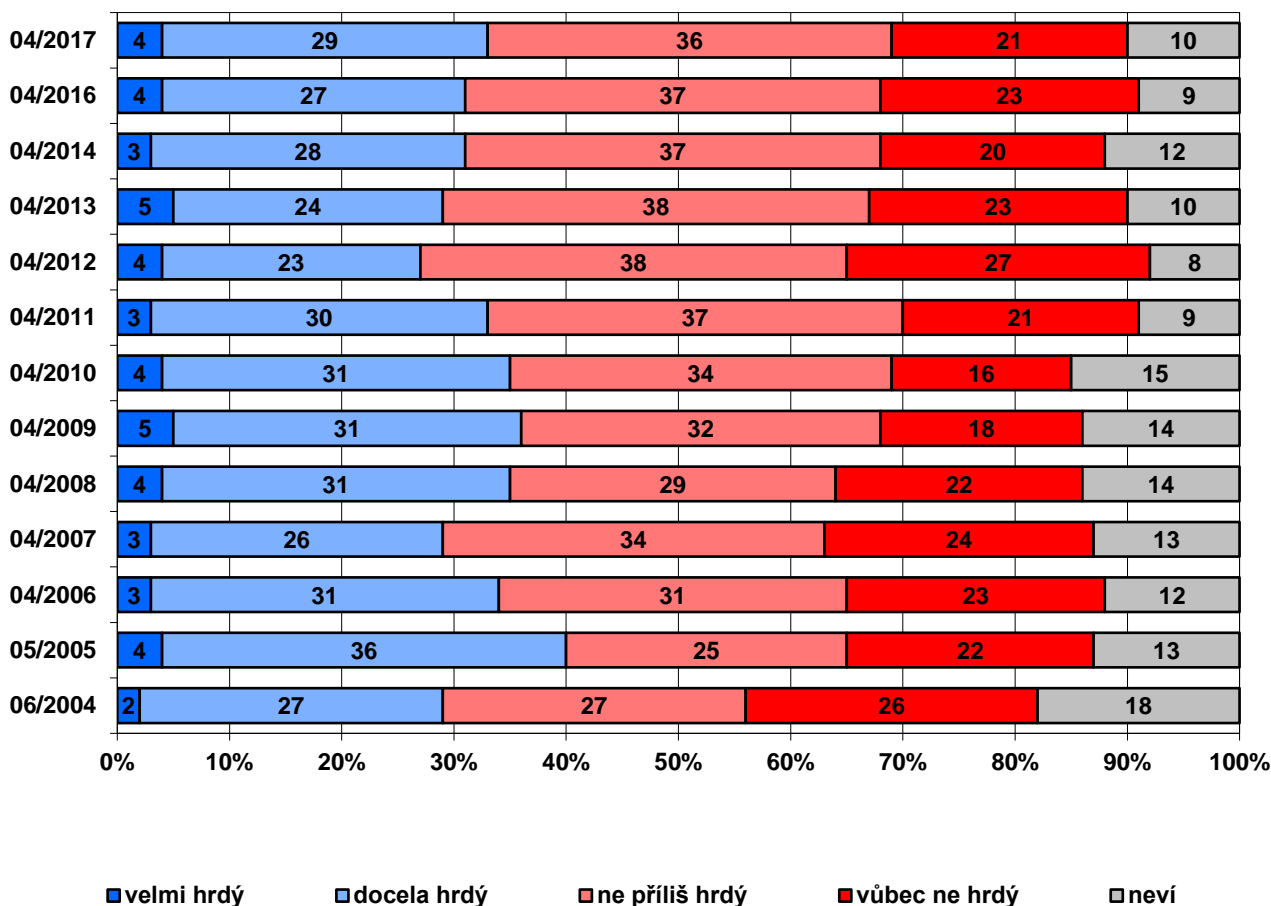
Vyjádření spokojenosti či nespokojenosti s členstvím v Evropské unii souvisí s věkem, vzděláním a životní úrovní. Mladí lidé projevují nejvyšší míru spokojenosti, ta pak s přibývajícím věkem postupně klesá a naopak narůstá nespokojenost, lidé s dobrou životní úrovní deklarují vyšší míru spokojenosti, občané se špatnou životní úrovní zase častěji vyjadřují nespokojenost a spokojenější jsou rovněž lidé s vysokoškolským stupněm dosaženého vzdělání. Větší podíl spokojených dále najdeme mezi studenty a vedoucími pracovníky, nespokojeni jsou častěji důchodci. Z hlediska politického přesvědčení jsou spokojenější lidé hlásící se na škále politické orientace jednoznačně k pravici, podle stranických preferencí to jsou častěji přívrženci KDU-ČSL, Zelených, Pirátů a TOP 09, nespokojenost byla více patrná u respondentů radících se k levíci, stranicky zejména u voličů KSČM a dále mezi rozhodnými nevoliči.

¹ Znění otázky: „Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“ Varianty odpovědí: Jste velmi spokojen; spíše spokojen; ani spokojen, ani nespokojen; spíše nespokojen; velmi nespokojen.

Intenzita vztahu k Evropské unii byla zjišťována prostřednictvím pocitu hrdosti na občanskou příslušnost k ní (viz graf 2). Přibližně třetina občanů (33 %) pociťuje hrdost v souvislosti se svým evropským občanstvím, z toho 4 % českých občanů uvedla, že jsou „velmi hrdí“, že jsou občany EU, 29 % je „docela hrdých“. Převažující postoj je však odlišný, téměř tři pětiny Čechů (57 %) hrdost nepociťují: 36 % „není příliš hrdý“ a „vůbec žádnou hrdost“ necítí více než pětina obyvatel ČR (21 %).

V porovnání se situací v dubnu 2016 sice nedošlo v aktuálním šetření k žádné statisticky významné změně, ale od roku 2012 je přesto patrný velmi mírný a pozvolný nárůst pozitivních vyjádření, když podíl dotázaných velmi či docela hrdých na své evropské občanství postupně vzrostl z 27 % v roce 2012 na současných 33 %.

Graf 2. Jak moc jste hrdý na to, že jste občanem Evropské unie?²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 13. 4. 2017, 1033 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

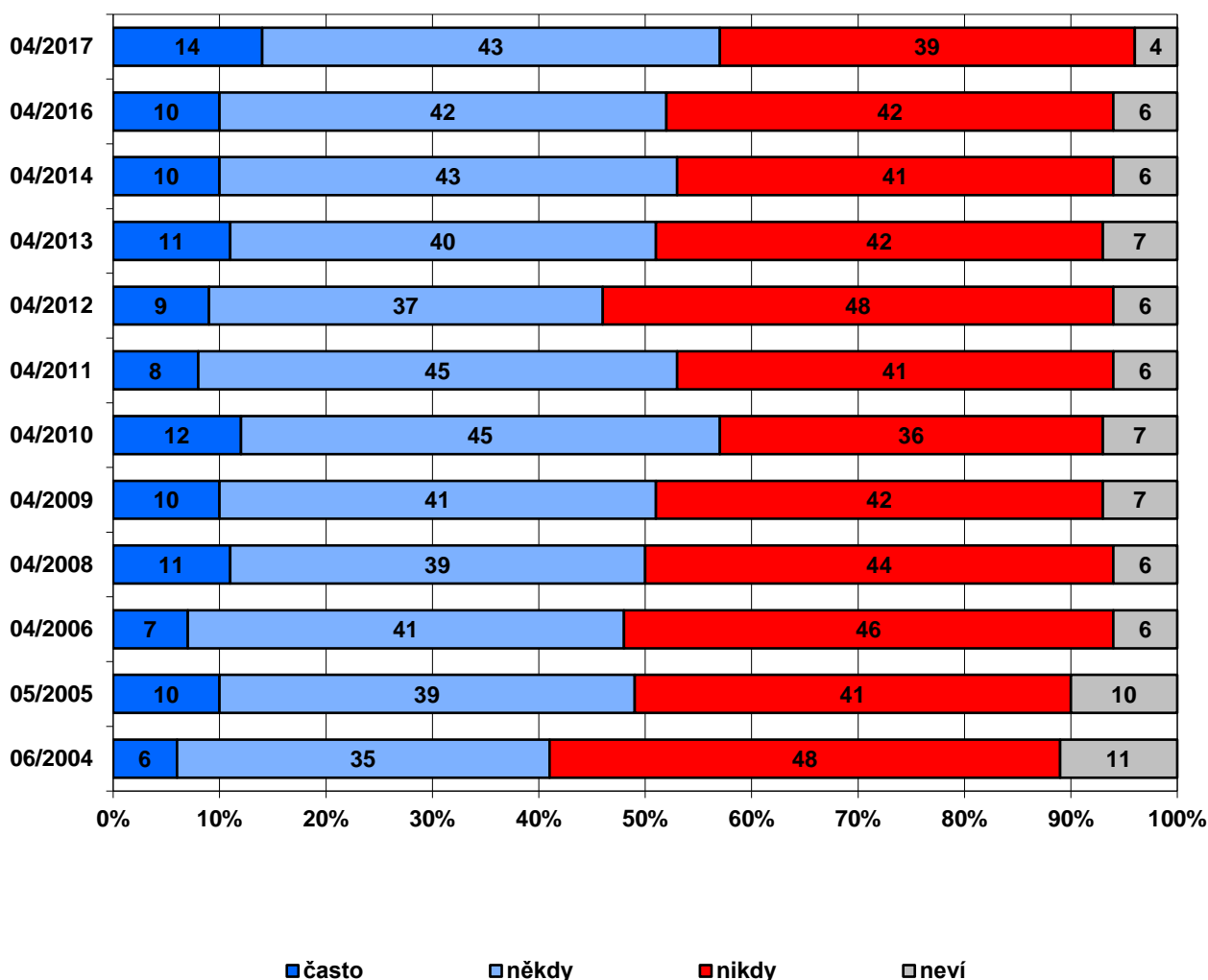
I pocit hrdosti se váže k některým sociodemografickým charakteristikám, přičemž jejich rozložení je velmi podobné jako v případě spokojenosti s členstvím ČR v Evropské unii. Hrdost na evropské občanství častěji pociťují mladí lidé ve věku do 29 let, studenti, vedoucí pracovníci, respondenti s vysokoškolským vzděláním, dotázaní hlásící se na škále politické orientace k pravici a voliči TOP 09. „Vůbec ne hrdí“ se častěji cítí být lidé se špatnou životní úrovní vlastní domácnosti, důchodci, dotázaní radící se na škále politické orientace jednoznačně k levíci, respondenti se středním vzděláním bez maturity nebo vyučení, voliči KSČM a SPD a rozhodní nevoliči bez preferované strany.

² Znění otázky: „Cítíte se být hrdý na to, že jste občanem Evropské unie? Řekl byste, že...“ Varianty odpovědí: jste velmi hrdý; docela hrdý; ne příliš hrdý; vůbec na to nejste hrdý.

Téměř tři pětiny (57 %) obyvatel se cítí být nejen občany České republiky, ale také Evropské unie. Jen menšina z nich (14 %) však tento pocit zažívá podle svých slov „často“, více než dvě pětiny (43 %) se tak cítí „někdy“. Další přibližně dvě pětiny obyvatel (39 %) občanskou příslušnost k Evropské unii necítí „nikdy“.

Pocit, že se respondenti cítí často nejen jako občané ČR, ale i jako občané Evropské unie, v porovnání se situací před rokem mírně vzrostl (o 4 procentní body). Celkově i u této otázky vidíme od roku 2012 postupný nárůst podílu dotázaných, kteří se jako občané Evropské unie cítí často či alespoň někdy (od roku 2012 nárůst o 11 procentních bodů) a naopak pokles podíl těch, kteří se tak necítí nikdy (od roku 2012 o 9 procentních bodů).

Graf 3. Jak často se cítíte nejen jako občan České republiky, ale i jako občan Evropské unie?³

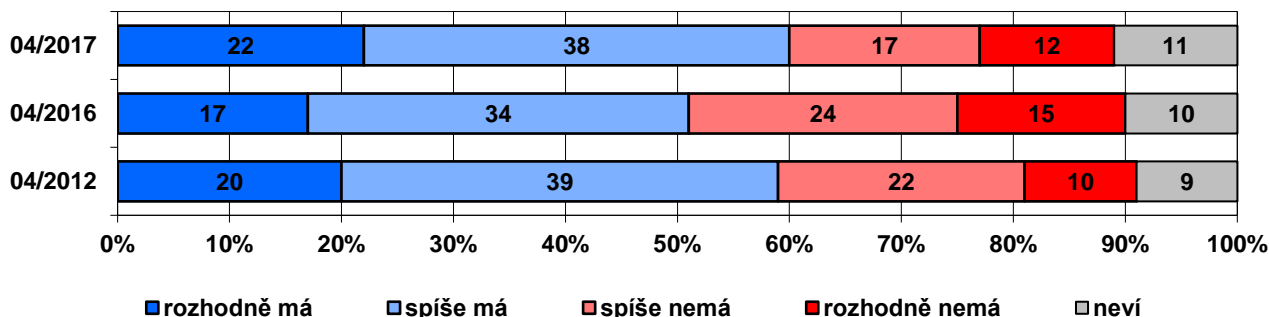
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 13. 4. 2017, 1033 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podobně jako u hrdosti na „euroobčanství“, i zde hraje roli věk, vzdělání a životní úroveň. S rostoucím věkem ubývá respondentů, kteří volí odpověď často, i těch, kteří se cítí být občany EU alespoň někdy. Také lidé s vysokoškolským stupněm dosaženého vzdělání, studenti a ti, kteří deklarují dobrou životní úroveň, pociťují příslušnost k Unii častěji. Odpověď, že se často cítí občany Evropské unie, byla více uváděna rovněž lidmi, kteří se z hlediska své politické orientace řadí k pravici a volí TOP 09.

³ Znění otázky: „Cítíte se nejen jako občan České republiky, ale i jako občan Evropské unie?“ Varianty odpovědí: často; někdy; nikdy se tak necítíte.

Na závěr celého bloku otázek týkajících se Evropské unie a členství naší země v této organizaci jsme se všech respondentů zeptali, zda má, či nemá být Česká republika členem Evropské unie.⁴

Graf 4: Má/ nemá být ČR členem EU?

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 3. – 13. 4. 2017, 1033 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tři pětiny českých občanů (60 %) se domnívají, že Česká republika má být členem Evropské unie, z toho 22 % si myslí, že „rozhodně má“, a podle 38 % „spíše má“. Opačný názor, tedy že Česká republika nemá být členem Evropské unie, vyjádřila více než čtvrtina české veřejnosti (29 %), z toho 17 % uvedlo, že „spíše nemá“ a podle 12 % „rozhodně nemá“. Zbývajících zhruba desetina respondentů (11 %) na položenou otázku nedokázala odpovědět a zvolila proto odpověď „nevím“.

Otázka na to, zda má, nebo nemá být Česká republika členem Evropské unie, se ve výzkumu CVVM objevila již v dubnu 2012 a také v loňském roce. V porovnání se situací před rokem vyjádřilo názor, že máme být součástí EU, o 9 procentních bodů více respondentů. Naopak tvrzení, že ČR nemá být členem EU, podpořilo oproti loňskému roku o 10 procentních bodů méně dotázaných. Aktuální výsledek je tak srovnatelný se situací v dubnu 2012.

Charakteristiky respondentů, kteří častěji vyjadřují proevropské postoje a v této konkrétní otázce tedy uváděli, že Česká republika má být členem Evropské unie, jsou velmi podobné jako u předchozích otázek. Jedná se častěji o respondenty deklarující dobrou životní úroveň své domácnosti, mladé lidi ve věku 15 až 29 let, obyvatele Prahy, dotázané s vysokoškolským stupněm dosaženého vzdělání, vysoce kvalifikované odborné pracovníky nebo lidi působící ve vedoucích funkcích a respondenty, kteří se na škále politické orientace sami řadí k pravici. Z hlediska stranických preferencí pak mezi příznivce členství naší země v EU častěji patří voliči TOP 09. Odmítání členství naší země v EU je častější mezi lidmi staršími 60 let, důchodci, respondenty hodnotícími svoji životní úroveň jako špatnou, obyvateli Ústeckého kraje, dotázanými radícími se jednoznačně na levou stranu politického spektra, voliči KSČM a rozhodnými nevoliči.

⁴ Znění otázky: „Má nebo nemá podle Vás být Česká republika členem Evropské unie?“ Varianty odpovědí: rozhodně má, spíše má, spíše nemá, rozhodně nemá.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v17-04</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>3. – 13. 4. 2017</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1033</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>244</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.79, PM.73, PM.72, PM.182</i>
<i>Kód zprávy:</i>	<i>pm170606</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>6. června 2017</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý

„Aktivita byla podpořena Strategii Akademie věd AV21 v rámci výzkumného programu „Globální konflikty a lokální souvislosti: kulturní a společenské výzvy.“.